

Tariferingsbureau Natuurrampen

Jaarverslag 2016

Inhoud

Inhoud	2
Inleiding.....	3
I Activiteitenverslag	4
A. Het Tariferingsbureau	4
B. De risico's die verzekerd zijn volgens de voorwaarden van het Tariferingsbureau.....	4
II Analyse van de markt	6
A. Doelstellingen en methodologie.....	6
B. Criteria van het onderzoek.....	6
C. Voorstelling van de resultaten	7
1. Uitbreidingen van dekking	7
2. Segmentatie	10
3. Premievoeten en vrijstellingen	12
4. Incasso en schadegevallen	14
III Conclusies	16
Bijlage 1 Lijst Natuurrampen Overstromingen.....	18
Bijlage 2 Model van vragenlijst	19
Bijlage 3 De ondernemingen die het onderzoek beantwoord hebben	23
Bijlage 4 Eenvoudige risico's.....	24

Inleiding

Elke overeenkomst tot verzekering van het gevaar brand die dekking verleent voor eenvoudige risico's moet verplicht de waarborg natuurrampen bevatten. Onder natuurrampen worden verstaan de aardbeving, de overstroming, het overlopen of de opstuwning van openbare riolen en de aardverschuiving of grondverzakking.

Opdat alle kandidaat-verzekeringnemers, ook diegene wiens risico zeer moeilijk te verzekeren is tegen natuurrampen, een verzekeringsovereenkomst zouden kunnen sluiten, heeft de Koning bij koninklijk besluit van 25 februari 2006 een Tariferingsbureau opgericht.

Dit Tariferingsbureau heeft als opdracht om de tariefvoorwaarden (dit zijn de premievoet en de vrijstellingen) en de waarborgvoorwaarden te bepalen die zullen gelden voor de risico's waarvoor de kandidaat-verzekeringnemer geen dekking tegen natuurrampen kan sluiten of slechts tegen een premie die hoger is dan de door het Tariferingsbureau bepaalde premie.

Het gaat dus om kandidaat-verzekeringnemers die door hun brandverzekeraar zouden worden geweigerd omdat het risico dat een natuurramp zich voordoet te hoog is (bijvoorbeeld voor woningen die regelmatig beschadigd worden door overstroming) of aan wie door de verzekeraar een overeenkomst wordt aangeboden met een premie of een vrijstelling die hoger is dan de tariefvoorwaarden die door het Tariferingsbureau zijn opgesteld.

De leden en de Voorzitter van het Tariferingsbureau worden benoemd door de Koning. Er zijn acht leden (vier effectieve en vier plaatsvervangende) die de consumenten vertegenwoordigen en acht leden (vier effectieve en vier plaatsvervangende) die de verzekeringsondernemingen vertegenwoordigen. De ministers bevoegd voor Economie, Binnenlandse Zaken en Consumentenzaken kunnen een waarnemer naar het Tariferingsbureau afvaardigen.

Bij koninklijk besluit van 12 april 2016 houdende aanwijzing van de voorzitter en de leden van het Tariferingsbureau inzake natuurrampen werden nieuwe leden benoemd. Hun mandaat loopt vanaf 16 april 2016, voor een termijn van zes jaar.

De eerste opdracht van het Bureau bestaat er in om de tariefvoorwaarden (premievoet en vrijstellingen) en de contractuele voorwaarden te bepalen voor de risico's die de verzekeraars niet aan hun eigen voorwaarden willen verzekeren.

De tweede opdracht van het Bureau bestaat erin om jaarlijks een verslag op te stellen over zijn werking.

Overeenkomstig de wet bestaat huidig jaarverslag 2016 uit twee delen. In het eerste deel worden de activiteiten van het Tariferingsbureau in 2016 toegelicht. In het tweede deel worden de marktvoorwaarden betreffende de waarborg natuurrampen geanalyseerd op 31 december 2016.

I

Activiteitenverslag

A. Het Tarifieringsbureau

Het Tarifieringsbureau natuurrampen oefent zijn activiteiten uit bij het Belgisch Gemeenschappelijk Waarborgfonds.

Het Bureau tarifeert geen enkel individueel dossier maar beperkt zich tot het bepalen van de tariefvoorwaarden (premie en vrijstelling) en de waarborgvoorwaarden die zullen voorgesteld worden aan kandidaat-verzekeringnemers door de verzekeringsondernemingen die niet wensen een dekking aan hun eigen voorwaarden te verlenen.

Het volledige proces van beheer van de verzekeringsovereenkomst die wordt gesloten volgens de tarief- en waarborgvoorwaarden van het Tarifieringsbureau, gebeurt door de brandverzekeraar gekozen door de verzekeringnemer, eventueel via bemiddeling van een tussenpersoon.

Het Bureau heeft in 2006 een eerste keer de tarief- en waarborgvoorwaarden vastgelegd. Deze voorwaarden werden in 2009 aangepast. Deze voorwaarden werden gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad van 14 december 2009 en worden toegepast sinds 1 januari 2010, (zie verslag 2009 beschikbaar op onze website www.bt-tb.be).

Aangezien de tarief- en waarborgvoorwaarden vastliggen, werden de vergaderingen in 2016 enkel gewijd aan de opstelling en de goedkeuring van het jaarverslag.

B. De risico's die verzekerd zijn volgens de voorwaarden van het Tarifieringsbureau

De risico's natuurrampen die worden getarifeerd aan de voorwaarden van het Tarifieringsbureau worden gedekt door dezelfde onderneming die het gevaar brand verzekert of, indien er geen brandverzekeringsovereenkomst is, de verzekeringsonderneming gekozen door de verzekeringnemer. Die verzekeringsonderneming staat in voor het uitgeven en het beheer van de overeenkomsten, met inbegrip van het beheer van de schadegevallen.

De schadelast wordt evenwel gespreid over alle verzekeringsondernemingen die in België de verzekering van de eenvoudige risico's tegen brand aanbieden. De verdeling van de schadelast wordt uitgevoerd naar evenredigheid van het incasso brand eenvoudige risico's van de verzekeraars. Deze taak is toevertrouwd aan de vzw CANARA, die hiervoor op 17 maart 2006 werd opgericht.

In tegenstelling tot de gegevens van de markt, die in deel II worden weergegeven, zijn de gegevens van onderstaande tabel werkelijke cijfers en niet het resultaat

van schattingen opgesteld op basis van de antwoorden die de verzekeringsondernemingen verstrekten op de vragen van de enquête.

Volgens de gegevens van de vzw CANARA waren er in 2016, 32.502 eenvoudige risico's verzekerd aan de voorwaarden van het Tariferingsbureau. Dit is een daling van iets meer dan 0,1% ten opzichte van 2015. De aan de voorwaarden van het Tariferingsbureau verzekerde risico's vertegenwoordigen slechts een zeer gering deel van de tegen natuurrampen verzekerde risico's (tussen 0,5 en 1%).

Voor het boekjaar 2016 waren er 462 schadegevallen met vergoeding, ten opzichte van 13 in 2015 en 109 in 2014. Het jaar 2016 wordt gekenmerkt door een groter aantal schadegevallen en een hogere schadelast van 4.878.129 euro. De gemiddelde schadelast bedraagt in 2016 10.559 euro. In 2016 werd België in de periode tussen eind mei en eind juni immers geconfronteerd met noodweer dat gepaard ging met een aantal overstromingen. In bijlage I bij dit verslag wordt een overzicht gegeven van de overstromingen die zich hebben voorgedaan in de jaren 2008 tot 2016.

De gemiddelde premie neemt in 2016 toe met 0,4% ten opzichte van 2015. Deze toename is enkel te wijten aan de verhoging van de waarde van de verzekerde risico's, ondermeer door de toepassing van de ABEX-index, aangezien het tarief van het Tariferingsbureau ongewijzigd gebleven is.

Om volledig te zijn, kan gemeld worden dat de verworven premies voor de risico's die aan de voorwaarden van het Tariferingsbureau worden gedekt, voor het boekjaar 2016, 4.122.190 euro bedragen, waarvan 3.435.550 euro voor de risico's woningen.

Incasso en Schadegevallen	2013	2014	2015	2016
Verworven premies	4.203.049	4.153.346	4.112.322	4.122.190
Aantal verzekerde risico's	33.541	32.978	32.548	32.502
Aantal schadegevallen	54	109	13	462
Schadelast	395.540	1.128.150	60.067	4.878.129
Schadelast / Premies	9,41%	27,16%	1,46%	118,34%
Gemiddelde last	7.325	10.350	4.621	10.559
Last per verzekerd risico	11,79	34,21	1,85	150,09
Gemiddelde premie per verzekerd risico	125,31	125,94	126,35	126,83

Tabel 1 - Incasso en Schadegevallen
(risico's getarifeerd aan de voorwaarden van het Tariferingsbureau)

II Analyse van de markt

A. Doelstellingen en methodologie

Artikel 131, § 6, van de wet van 4 april 2014 betreffende de verzekeringen bepaalt dat het verslag van het Tarifieringsbureau « onder meer een analyse omvat van de door de verzekeraars toegepaste tariefvoorwaarden ».

Dit deel van het verslag heeft dus betrekking op het geheel van de dekkingen voor natuurrampen die op de Belgische markt worden aangeboden en niet alleen degene die worden toegekend aan de voorwaarden van het Tarifieringsbureau. Er wordt toegelicht in welke mate en onder welke voorwaarden de consumenten een dergelijke dekking kunnen vinden. Het verslag verstrekt geen informatie over individuele gegevens van de ondervraagde ondernemingen.

Het Tarifieringsbureau heeft een enquête opgesteld die werd verzonden naar de ondernemingen die op de Belgische markt actief waren op 31 december 2015. Deze enquête bestond uit vijf delen:

- de identificatie van de onderneming,
- de uitbreidingen van de dekkingen,
- het segmenteringsbeleid,
- de tariefstructuur,
- het incasso en de schadelast.

De gegevens geven de situatie weer op datum van 31 december 2016. Het model van de enquête en de lijst van de ondernemingen die geantwoord hebben worden als bijlagen aan onderhavig verslag gevoegd.

De verzending van de enquête, de verzameling en de compilatie van de gegevens werden uitgevoerd door het secretariaat van het Tarifieringsbureau. Dit laatste heeft op basis van de verzamelde gegevens een verslag opgesteld waarin alleen de samengevoegde gegevens werden opgenomen, zodat het niet mogelijk is om de ondervraagde ondernemingen te identificeren.

B. Criteria van het onderzoek

Zoals in de vorige uitgaven betreft het huidige verslag enerzijds de eenvoudige risico's "woningen"¹ en anderzijds de andere eenvoudige risico's (handelszaken, kleine ondernemingen)². De speciale risico's (grote bedrijven...) vallen niet onder de toepassing van de wetgeving inzake natuurrampen.

¹ Artikel 5, § 1, van het koninklijk besluit van 24 december 1992 tot uitvoering van de wet van 25 juni 1992 betreffende de landverzekeringsovereenkomst, vervangen door de wet betreffende de verzekeringen van 4 april 2014 – Zie bijlage 4.

² Artikel 5, § 2, van het voornoemde koninklijk besluit van 24 december 1992 – Zie bijlage 4.

Het boekjaar 2008 was het eerste waarvoor alle brandovereenkomsten eenvoudige risico's in overeenstemming waren met de nieuwe wetgeving, die volledig van kracht is geworden op 1 maart 2007.

De tariefstructuren van de ondernemingen, meer bepaald deze met betrekking tot de uitbreidingen van de dekkingen, kunnen relatief complex zijn. Om de leesbaarheid van het verslag niet al te zeer te bemoeilijken, bleek het nodig om de individuele gegevens samen te vatten en ze in ruimere categorieën onder te brengen - ondanks het feit dat hierdoor een klein deel van de details verloren ging.

24 ondernemingen hebben binnen de toegestane termijn op de enquête geantwoord. Deze ondernemingen vertegenwoordigen 95 % van het incasso op het vlak van de brandverzekering voor eenvoudige risico's³. Dit percentage werd berekend op basis van de incasso's van het boekjaar 2016, de recentste cijfers beschikbaar op de datum van het verslag.

De Belgische markt van de brandverzekeringen kenmerkt zich door een grote concentratie. Tien ondernemingen hebben samen een marktaandeel van meer dan 89,3 % in handen. Bovendien kunnen verschillende ondernemingen van uiteenlopende grootte die tot dezelfde groep behoren, hetzelfde beleid voeren op het vlak van de onderschrijving van de risico's in verband met natuurrampen. Om die redenen en in een streven om een zicht te krijgen op de mogelijkheden waarover de consumenten beschikken om een gepaste dekking te vinden, werden de resultaten in marktaandelen uitgedrukt.

C. Voorstelling van de resultaten

1. Uitbreidingen van dekking

De wet voert voor de waarborg natuurrampen een minimale dekking in. De verzekeringsondernemingen kunnen deze dekking uitbreiden, eventueel tegen betaling van een bijpremie. De voorwaarden van het Tarifieringsbureau zijn op de minimale dekking gebaseerd.

De verzekeringsondernemingen werden ondervraagd over de uitbreidingen van dekking die zij aanbieden. De enquête maakt, enerzijds, een onderscheid tussen de risico's woningen en de andere eenvoudige risico's en, anderzijds, naargelang de uitbreiding al dan niet voorgesteld wordt zonder premietoeslag.

- *Risico's woningen*

Wat de risico's woningen betreft, kennen nu bijna alle ondernemingen op de Belgische markt uitbreidingen toe ten opzichte van de wettelijke voorwaarden. In 95,4% van de contracten kennen de ondernemingen ten minste vijf van de in de enquête bevraagde uitbreidingen toe. In meer dan 60 % van de contracten kent men zelfs minstens 8 uitbreidingen toe.

³ Brand en aanverwante gevaren alsook elektrische risico's, uitgezonderd de commissielonen, acquisitiekosten, taksen en bijdragen.

Uitbreidingen	2013	2014	2015	2016
0	0,1%	0,0%	0,2%	0,2%
1	1,7%	1,6%	1,7%	1,6%
2	0,3%	0,3%	0,3%	0,4%
3	1,8%	0,4%	2,2%	2,4%
4	4,9%	1,6%	0,0%	0,0%
5	10,0%	9,9%	10,1%	9,5%
6	21,2%	20,4%	19,9%	2,1%
7	7,5%	8,1%	21,5%	22,1%
8	19,0%	23,7%	9,6%	20,6%
9	9,8%	10,0%	10,3%	18,2%
10	23,8%	23,9%	24,2%	22,7%

Tabel 2 – Dekkingsuitbreidingen (risico's woningen)

Acht contracten op tien bevatten een uitbreiding met betrekking tot afsluitingen en hagen, toegangen, binnenplaatsen, terrassen of de inhoud van kelders opgeslagen op minder dan 10 cm van de grond zonder dat de verzekerde een bijpremie moet betalen.

Er worden ook vaak uitbreidingen aangeboden met betrekking tot tuinhuisjes e.d., tuinen en aanplantingen, luxegoederen en gebouwen in opbouw. In dat geval gaan deze uitbreidingen dikwijls gepaard met een premietoeslag, behalve voor de tuinhuisjes e.d. en gebouwen in opbouw.

Uit een vergelijking van de resultaten van 2016 met deze van de voorgaande jaren, volgt dat voor een aantal uitbreidingen (tuinhuisjes e.d., tuinen en aanplantingen en luxegoederen) het percentage contracten met bijpremie is toegenomen.

Uitbreidingen	2013		2014		2015		2016	
	zonder bijpr.	met bijpr.	zonder bijpr.	met bijpr.	zonder bijpr.	met bijpr.	zonder bijpr.	met bijpr.
Tuinhuisjes, schuurtjes, berghokken en hun eventuele inhoud	90,7%	7,5%	85,6%	12,3%	84,3%	13,9%	65,5%	32,7%
Afsluitingen en hagen	90,4%	7,5%	90,5%	7,6%	90,0%	7,8%	89,5%	8,3%
Tuinen, aanplantingen	44,1%	44,1%	43,9%	49,4%	43,0%	38,1%	26,2%	55,3%
Toegangen en binnenplaatsen, terrassen	89,3%	7,5%	86,1%	12,3%	84,3%	13,8%	82,6%	15,6%
Luxegoederen zoals zwembaden, tennis- en golfterreinen	41,2%	38,0%	40,9%	43,2%	38,4%	45,2%	20,3%	63,4%
Gebouwen in opbouw, verbouwing of herstelling en hun eventuele inhoud	56,2%	-	56,5%	4,7%	53,9%	6,0%	69,7%	7,2%
Inhoud van kelders op minder dan 10 cm van de grond ⁴	72,3%	-	72,7%	4,7%	69,9%	6,0%	86,4%	7,2%
Slijtage niet volledig in rekening gebracht wanneer deze 30% overschrijdt	55,2%	-	56,0%	-	55,4%	-	56,4%	0,0%
Voertuigen in het gebouw en vervoerde goederen	-	44,4%	-	45,4%	0,0%	45,8%	0,6%	51,7%
Diefstal, vandalisme, onroerende en roerende beschadigingen	46,0%	-	45,9%	-	45,3%	-	42,7%	0,1%

Tabel 3 – Dekkingsuitbreidingen (risico's woningen)

⁴ bij overstroming en het overlopen of de opstuwung van openbare riolen

- *Andere eenvoudige risico's*

In vergelijking met de risico's woningen is er voor de andere eenvoudige risico's nog steeds een belangrijk deel van de verzekeraars dat geen uitbreiding aanbiedt. Dit deel stagneert op iets minder dan 20 %.

Echter, wanneer uitbreidingen aangeboden worden, is er een gunstige evolutie wat het aantal aangeboden uitbreidingen betreft. De laatste jaren worden in drie op de vier contracten ten minste zes uitbreidingen opgenomen.

Uitbreidingen	2013	2014	2015	2016
0	18,3%	18,8%	19,2%	19,0%
1	1,5%	1,4%	1,5%	1,4%
2	0,3%	0,3%	0,4%	0,4%
3	1,5%	-	-	0,0%
4	3,4%	-	2,1%	2,1%
5	-	-	-	0,1%
6	29,2%	9,4%	7,4%	8,5%
7	17,4%	17,5%	18,1%	18,4%
8	2,4%	26,6%	25,1%	25,9%
9	1,0%	0,8%	0,9%	0,0%
10	24,9%	25,1%	25,4%	24,1%

Tabel 4 – Dekkingsuitbreidingen (andere eenvoudige risico's)

Net geen acht contracten op tien bevatten een uitbreiding met betrekking tot tuinhuisjes e.d., afsluitingen en hagen, toegangen, binnenplaatsen en terrassen zonder dat daarvoor een bijpremie moet worden betaald.

Daarna volgen, in meer dan zes contracten op tien, de uitbreidingen betreffende de luxegoederen, de gebouwen in opbouw, de inhoud van kelders opgeslagen op minder dan 10 cm van de grond, het niet in rekening nemen van de totale slijtage wanneer deze 30% overschrijdt en de voertuigen in de gebouwen. Deze uitbreidingen gaan soms gepaard met een premietoeslag, zeker voor de dekking betreffende de voertuigen in gebouwen.

Ten slotte wordt de dekking diefstal en vandalisme slechts opgenomen in ongeveer één contract op vier.

Uitbreidingen	2013		2014		2015		2016	
	zonder bijpr.	met bijpr.	zonder bijpr.	met bijpr.	zonder bijpr.	met bijpr.	zonder bijpr.	met bijpr.
Tuinhuisjes, schuurtjes, berghokken en hun eventuele inhoud	80,1%	-	74,8%	4,9%	73,0%	6,3%	79,6%	0,0%
Afsluitingen en hagen	79,8%	-	76,0%	3,4%	79,0%	-	79,2%	0,0%
Tuinen, aanplantingen	33,4%	24,9%	32,7%	30,0%	30,1%	31,6%	30,5%	24,1%
Toegangen en binnenplaatsen, terrassen	78,6%	-	74,8%	4,9%	73,1%	6,3%	79,6%	0,0%
Luxegoederen zoals zwembaden, tennis- en golfterreinen	40,8%	24,9%	40,0%	30,0%	37,7%	31,6%	44,3%	24,1%
Gebouwen in opbouw, verbouwing of herstelling en hun eventuele inhoud	54,9%	-	55,2%	4,9%	54,1%	6,3%	61,0%	0,0%
Inhoud van kelders op minder dan 10 cm van de grond ⁵	43,9%	-	63,4%	4,9%	59,4%	6,3%	57,0%	7,7%
Slijtage niet volledig in rekening gebracht wanneer deze 30% overschrijdt	67,8%	-	67,1%	-	64,0%	-	63,8%	0,0%
Voertuigen in het gebouw en vervoerde goederen	-	39,4%	19,5%	39,7%	18,9%	40,6%	18,2%	46,4%
Diefstal, vandalisme, onroerende en roerende beschadigingen	25,9%	-	25,9%	-	26,4%	-	24,1%	0,0%

Tabel 5 – Dekkingsuitbreidingen (andere eenvoudige risico's)

- *Alle eenvoudige risico's*

Zoals blijkt uit bovenstaande tabellen kan de consument dikwijls een onderneming vinden die hem een bredere dekking verleent dan wat de wettelijke minimumvoorwaarden voorzien en dit zonder premietoeslag. Maar hij heeft er belang bij de offertes te vergelijken en de concurrentie te doen spelen om de dekking te vinden die het best overeenkomt met zijn specifieke behoeften.

2. Segmentatie

- *Risico's woningen*

Voor de risico's woningen hanteren bijna alle ondernemingen, in marktaandeelen uitgedrukt, een segmentatie van de risico's⁶ door gebruik te maken van vier tot vijf criteria.

Segmentatiecriteria	2013	2014	2015	2016
0	1,7%	1,6%	2,0%	2,0%
1	8,2%	8,1%	6,1%	6,5%
2	0,4%	0,4%	0,4%	0,7%
3	20,9%	2,2%	1,7%	1,7%
4	53,0%	48,6%	49,4%	48,9%
5	15,8%	39,1%	40,4%	40,1%

Tabel 6 – Segmentatiecriteria (risico's woningen)

⁵ Bij overstroming en het overlopen of de opstuwung van openbare riolen

⁶ De voorwaarden van het Tariferingsbureau bevatten geen segmentatiecriterium

Het schadeverleden is het meest gebruikte segmentatiecriterium, zo goed als alle ondernemingen maken er gebruik van. Maar ook de geografische zone, de terugkeerperiode⁷ en het niveau van het risico⁸ worden frequent gehanteerd. De keuze van vrijstelling wordt minder gebruikt als segmentatiecriterium.

Segmentatiecriteria	2013	2014	2015	2016
Geografische zone	92,1%	92,2%	91,5%	90,7%
Terugkeerperiode	88,3%	88,0%	90,1%	89,4%
Schadeverleden	76,8%	96,1%	98,0%	98,0%
Niveau van het risico	89,9%	90,0%	91,6%	90,9%
Keuze van vrijstelling	15,8%	39,1%	40,4%	40,4%

Tabel 7 – Segmentatiecriteria (risico's woningen)

- *Andere eenvoudige risico's*

Voor de andere eenvoudige risico's, hanteren bijna alle ondernemingen, in marktaandeelen uitgedrukt, een segmentatie van de risico's door gebruik te maken van drie tot vijf criteria.

Segmentatiecriteria	2013	2014	2015	2016
0	2,4%	2,8%	0,5%	0,2%
1	3,9%	3,7%	3,8%	3,8%
2	-	-	-	0,1%
3	21,9%	21,4%	20,5%	20,0%
4	41,3%	43,4%	44,1%	42,7%
5	30,6%	28,6%	31,1%	33,3%

Tabel 8 – Segmentatiecriteria (andere eenvoudige risico's)

De meest gebruikte criteria zijn het schadeverleden, de geografische zone evenals de terugkeerperiode. Daarna volgen het niveau van het risico (hoogte ten opzichte van het straatniveau) en de keuze van de vrijstelling.

Segmentatiecriteria	2013	2014	2015	2016
Geografische zone	93,7%	93,4%	95,7%	95,9%
Terugkeerperiode	92,1%	91,5%	94,3%	94,5%
Schadeverleden	97,6%	97,2%	99,5%	99,8%
Niveau van het risico	73,4%	74,0%	76,7%	77,4%
Keuze van vrijstelling	31,5%	29,4%	31,9%	33,5%

Tabel 9 – Segmentatiecriteria (andere eenvoudige risico's)

- *Alle eenvoudige risico's*

Voor alle eenvoudige risico's blijft de tendens tot een scherpere segmentatie, die meer criteria gebruikt gelden in de periode 2013-2016. De gebruikte criteria zijn voornamelijk gesteund op de waarneming van het verleden

⁷ De terugkeerperiode betekent de frequentie van het schadegeval. Deze stemt overeen met de theoretische periode (berekend door middel van wiskundige modellen), tussen twee natuurrampen.

⁸ Het feit dat het verzekerde goed zich op het gelijkvloers bevindt, op de eerste verdieping...

(schadeverleden, geografische zone) maar een prospectief criterium zoals de terugkeerperiode wordt meer en meer gebruikt.

Er dient op te worden gewezen dat sommige criteria gebruikt worden in combinatie met andere criteria. Het niveau van het risico en de terugkeerperiode worden bijvoorbeeld dikwijls gebruikt als aanvulling van het criterium van het schadeverleden.

3. Premievoeten en vrijstellingen

- *Risico's woningen*

Meer dan een vierde van de risico's woningen (28,5 %) krijgt een premievoet van maximum 0,13 ‰, hetzij een premie van maximum 13 euro per schijf van 100.000 euro verzekerde waarde, of 15,05 euro, taksen en bijdragen (15,75 %) inbegrepen.

Voor bijna alle contracten in 2016 (99,6 %) bedroeg de premievoet maximaal 0,5 ‰. Onderstaande tabel toont echter een duidelijke verschuiving. In 2013 lag de premievoet voor slechts 11,7 % van de verzekerden hoger dan 0,3 ‰, terwijl dat aandeel toegenomen is tot 35,3 % in 2016.

Premievoetenklassen	Premie voor € 100.000 verzekerde waarde (excl. taksen)	2013	2014	2015	2016
≤ 0,13 ‰	≤ 13 €	25,5%	28,2%	28,1%	28,5%
> 0,13 ‰ en ≤ 0,2 ‰	> 13 € en ≤ 20 €	22,4%	17,8%	17,9%	16,1%
> 0,2 ‰ en ≤ 0,3 ‰	> 20 € en ≤ 30 €	40,5%	38,4%	24,7%	20,1%
> 0,3 ‰ en ≤ 0,5 ‰	> 30 € en ≤ 50 €	11,3%	15,3%	29,0%	35,0%
> 0,5 ‰ en < 0,9 ‰	> 50 € en < 90 €	0,3%	0,2%	0,3%	0,3%
≥ 0,9 ‰	≥ 90 €	0,1%	0,1%	0,1%	0,1%

Tabel 10 - Premievoeten (risico's woningen)

Voor de brandverzekeringsovereenkomsten voor eenvoudige risico's kan de vrijstelling vrij bepaald worden. In de praktijk wordt meestal een vrijstelling gehanteerd die op 31 december 2016 niet hoger dan 250,22 euro⁹ is.

De vrijstelling voor natuurrampen mag niet meer bedragen dan 610 euro. Dit bedrag is geïndexeerd¹⁰ de maximale vrijstelling bedroeg 1231,45 euro op 31 december 2016.

Voor de risico's woningen wordt er in 2016 voor meer dan drie contracten op vier voor de consument geen hogere vrijstelling toegepast, voor de dekking van natuurrampen, dan voor de eigenlijke brandverzekering.

⁹ Dit is de voormalige verplichte vrijstelling in brandverzekering eenvoudige risico's, voorzien in het artikel 6 van het koninklijk besluit van 24 december 1992 dat de verzekering tegen brand en andere risico's, wat eenvoudige risico's betreft, reglementeert.

¹⁰ Zie artikel 130, &1, 2de lid verzekeringswet van 4 april 2014

Vrijstellingen	2013	2014	2015	2016
<= brand	76,9%	76,7%	76,4%	75,5%
> brand	23,1%	23,3%	23,6%	24,5%

Tabel 11 - Vrijstellingen voor natuurrampen (risico's woningen)

- *Andere eenvoudige risico's*

Voor 72,1 % van de andere eenvoudige risico's bedraagt de premievoet in 2016 niet meer dan 0,3 ‰. Dit percentage neemt de laatste jaren af. In 2013 bedroeg dit nog 85,6 %. Uit onderstaande tabel blijkt namelijk een duidelijke verschuiving van de lagere naar de hogere premievoeten. Het aantal verzekerden met een premievoet boven 0,5 ‰ blijft echter beperkt.

Premievoetklassen	Premie voor €100.000 verzekerde waarde (excl. taksen)	2013	2014	2015	2016
≤ 0,13 ‰	≤ 13 €	26,0%	25,9%	26,3%	26,0%
> 0,13 ‰ en ≤ 0,2 ‰	> 13 € en ≤ 20 €	12,9%	13,5%	14,0%	14,2%
> 0,2 ‰ en ≤ 0,3 ‰	> 20 € en ≤ 30 €	46,7%	42,4%	37,6%	31,9%
> 0,3 ‰ en ≤ 0,5 ‰	> 30 € en ≤ 50 €	13,8%	17,6%	21,4%	27,1%
> 0,5 ‰ en < 0,9 ‰	> 50 € en < 90 €	0,3%	0,3%	0,3%	0,3%
≥ 0,9 ‰	≥ 90 €	0,4%	0,4%	0,4%	0,5%

Tabel 12 – Premievoeten (andere eenvoudige risico's)

In 2016 is, in bijna drie gevallen op vier, de vrijstelling die van toepassing is op de natuurrampen dezelfde als deze in het basis brandcontract.

Vrijstelling	2013	2014	2015	2016
<= brand	78,8%	76,6%	76,7%	76,7%
> brand	21,2%	23,4%	23,3%	23,3%

Tabel 13 - Vrijstellingen voor natuurrampen (andere eenvoudige risico's)

- *Alle eenvoudige risico's*

Voor alle eenvoudige risico's is er de voorbije jaren een tendens van tarifiering aan hogere premievoeten, maar bijna alle contracten worden getarifeerd aan een premie die 0,5 ‰ van de waarde van de verzekerde goederen niet overschrijdt.

Het aantal contracten waarin enkel de basisvrijstelling van toepassing is, blijft de laatste drie jaren hetzelfde.

4. Incasso en schadegevallen

De gegevens met betrekking tot dit deel zijn geëxtrapoleerd uit de gegevens van de ondernemingen die op de enquête van het Tariferingsbureau geantwoord hebben. Zij vertegenwoordigen 94,3 % van het marktincasso van de brandverzekering eenvoudige risico's.

Natuurrampen komen bijna jaarlijks voor. Soms kleinschalig, soms op grotere schaal. In dat laatste geval schieten de schadestatistieken voor de waarborg natuurrampen de hoogte in. Voor 2016 is dit het geval.

- *Risico's woningen*

Het aantal schadegevallen bedraagt in 2016 23.844. Dit aantal is het hoogste aantal sinds het bestaan van het tariferingsbureau in 2007. Ook de bijhorende schadelast, van 126 miljoen euro, is heel wat hoger dan deze van de voorgaande jaren. De tweede hoogste schadelast werd waargenomen in 2011 en bedroeg 62 miljoen euro.

De gemiddelde schadelast bedraagt 5.291 euro. Zoals in 2010 en in 2014 wordt in 2016, dus voor de derde keer sinds 2007, een gemiddelde schadelast boven 5.000 euro genoteerd.

Incasso en schadegevallen	2013	2014	2015	2016
Uitgegeven premies	238.557.669	247.177.009	254.986.537	263.290.372
Aantal verzekerde risico's	5.359.828	5.305.394	5.367.199	5.302.400
Aantal schadegevallen	3.537	6.399	2.442	23.844
Vergoedingen	5.862.108	24.670.032	3.547.938	108.271.858
Voorzieningen	3.197.049	9.583.913	2.341.969	17.898.486
Schadelast	9.059.156	34.253.945	5.889.906	126.170.344
Verhouding Schadelast / Premies	4%	14%	2%	47,9%
Gemiddelde premie	45	47	48	50
Gemiddelde last	2.561	5.353	2.412	5.291
Last per verzekerd risico	2	6	1	24

Tabel 14 – Incasso en schadegevallen (risico's woningen)

- *Andere eenvoudige risico's*

Voor de andere eenvoudige risico's geldt een gelijkaardige tendens. In 2016 nemen zowel het aantal schadegevallen als de totale schadelast aanzienlijk toe en bereiken de hoogste waarde sinds 2007.

Wat de gemiddelde schadelast betreft, werd enkel in 2010 (10.131 euro) een hoger bedrag genoteerd dan in 2016 (9.884 euro).

Incasso en schadegevallen	2013	2014	2015	2016
Uitgegeven premies	50.340.923	51.713.413	56.435.816	56.863.728
Aantal verzekerde risico's	544.401	523.394	549.417	548.493
Aantal schadegevallen	652	1.142	395	3.426
Vergoedingen	1.542.517	5.272.707	1.039.058	23.194.274
Voorzieningen	1.132.890	4.130.756	917.744	10.668.646
Schadelast	2.675.406	9.403.463	1.956.802	33.862.919
Verhouding Schadelast / Premies	5%	18%	4%	60%
Gemiddelde premie	92	99	103	104
Gemiddelde last	4.102	8.237	4.955	9.884
Last per verzekerd risico	5	18	4	62

Tabel 15 - Incasso en schadegevallen (andere eenvoudige risico's)

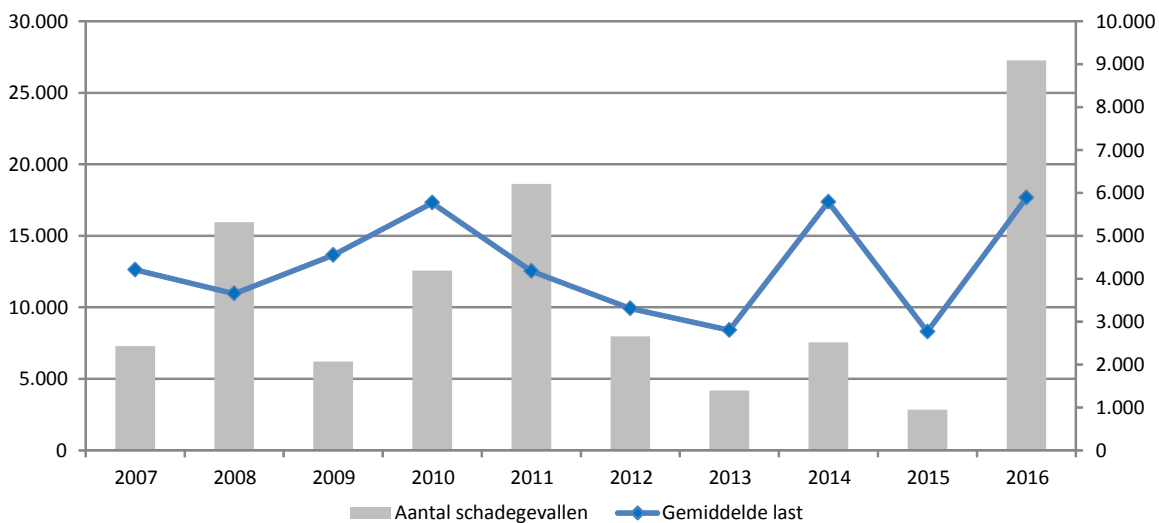
- *Alle eenvoudige risico's*

Uit grafiek 1 blijkt duidelijk dat 2016, met 27.270 schadegevallen, het hoogste aantal schadegevallen noteert sinds het ontstaan van het tarifieringsbureau in 2007. Ook de totale schadelast bereikt een hoogtepunt in 2016: 160 miljoen euro aan vergoedingen en voorzieningen (zie grafiek 2).

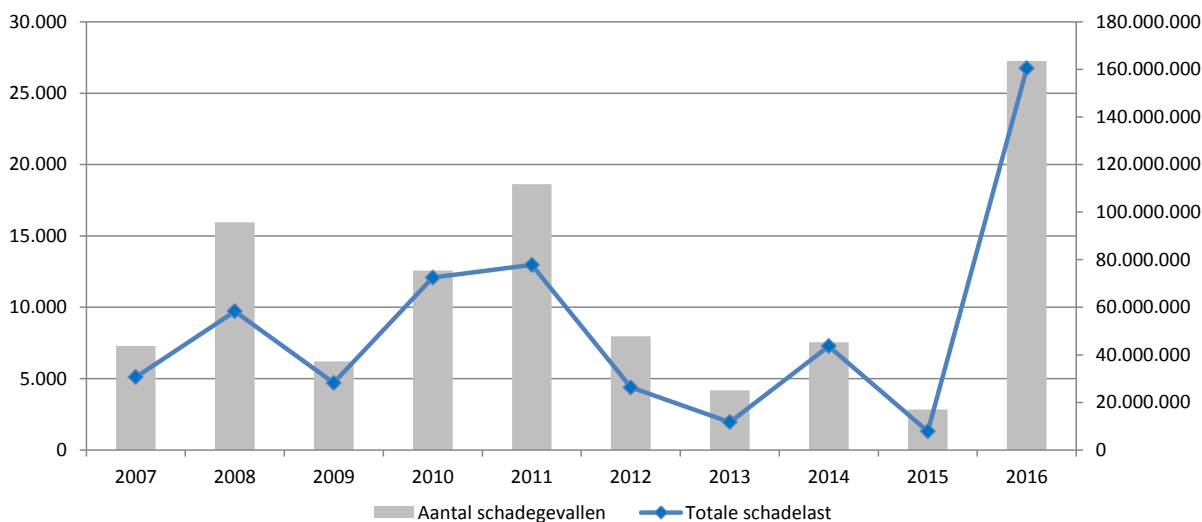
De gemiddelde schadelast bedraagt 5.868 euro in 2016, een vergelijkbaar bedrag werd ook in 2010 en 2014 waargenomen (zie grafiek 1).

Incasso en schadegevallen	2013	2014	2015	2016
Uitgegeven premies	288.898.591	298.890.423	311.422.353	320.154.100
Aantal verzekerde risico's	5.904.229	5.828.788	5.916.617	5.850.893
Aantal schadegevallen	4.190	7.541	2.837	27.270
Vergoedingen	7.404.624	29.942.739	4.586.996	131.466.131
Voorzieningen	4.329.939	13.714.670	3.259.713	28.567.132
Schadelast	11.734.563	43.657.409	7.846.709	160.033.263
Verhouding Schadelast / Premies	4%	15%	3%	50,0%
Gemiddelde premie	49	51	53	55
Gemiddelde last	2.801	5.789	2.766	5.868
Last per verzekerd risico	2	7	1	27

Tabel 16 - Incasso en schadegevallen (geheel van eenvoudige risico's)

Grafiek 1 – Aantal schadegevallen – Gemiddelde last

Grafiek 2 – Aantal schadegevallen – Totale schadelast

III Conclusies

De door de enquête 2016 verzamelde gegevens kunnen als representatief voor de Belgische markt worden beschouwd.

In 2016 daalt het aantal contracten, dat aan de voorwaarden van het Tarifieringsbureau getarifeerd werd, lichtjes; het aantal blijft vrij beperkt in vergelijking met alle verzekerde risico's. Zoals in de loop van de vorige boekjaren, heeft de grote meerderheid van de verzekerden een dekking tegen natuurrampen aan de voorwaarden van de markt kunnen vinden.

De schadelast met betrekking tot de aan de voorwaarden van het Tarifieringsbureau getarifeerde contracten is, net zoals de schadelast voor de risico's natuurrampen voor de Belgische markt in zijn geheel, beduidend hoger in 2016 tegenover 2015. De gemiddelde last voor een schadegeval vertegenwoordigt echter bijna het dubbele van de aan de marktvoorwaarden getarifeerde contracten.

Er dient op te worden gewezen dat de schadefrequentie voor de aan de voorwaarden van het Tarifieringsbureau getarifeerde contracten, in het jaar 2016, een jaar waarin zich beduidend meer overstromingen voordeden in het hele land, het drievoud bedraagt van de schadefrequentie van de aan de marktvoorwaarden getarifeerde contracten.

Het standpunt van het Bureau – de risico's getarifeerd aan de door het Bureau bepaalde voorwaarden zijn merkbaar zwaarder dan deze verzekerd aan de marktvoorwaarden – wordt nog steeds bevestigd.

Bij de meeste verzekeraars zijn de financiële voorwaarden (premie en vrijstelling) van de dekking tegen natuurrampen gunstig gebleven, zowel voor de eenvoudige risico's woningen als voor de andere eenvoudige risico's. Er wordt wel een verschuiving vastgesteld van de premievoetklasse $\leq 0,3 \%$ naar de klasse $> 0,3 \%$ tot $0,5 \%$.

In acht contracten op tien worden ten minste zes van de in de enquête opgenomen uitbreidingen ten opzichte van de basisdekking opgenomen. Verschillende uitbreidingen worden gratis aangeboden.

De meeste tarieven worden op een segmentatie gebaseerd die rekening houdt met vier of vijf criteria. Bovendien bestaan er nu bijna geen ondernemingen meer die geen segmentatie gebruiken.

Zoals reeds vastgesteld in de vorige verslagen van het Tarifieringsbureau heeft de consument er alle voordeel bij om het aanbod van de verschillende ondernemingen te vergelijken teneinde de dekking te vinden die het best past bij zijn persoonlijke situatie.

Bijlage 1 Lijst Natuurrampen Overstromingen

Belangrijke periodes (> 2.000 schadegevallen)			
jaar	periode	aantal schadegevallen	gemiddelde schadelast
2008	28-30 mei	3.963	€ 4.695
	1-4 juni	3.872	€ 3.659
	31 juli - 7 aug	2.668	€ 3.382
2010	11-19 november	8.470	€ 7.470
2011	28 juni	2.175	€ 4.875
	18 aug	5.186	€ 4.066
	22 & 23 aug	7.522	€ 4.200
2013	26 - 29 juli	2.442	€ 3.146
2014	27 - 29 juli	2.774	€ 9.682
2016	27 mei – 8 juni	15.078	€ 7.282
	23-24 juni	6.078	€ 6.639

Luik 3 – Segmentatiecriteria

Gelieve voor elk van de onderstaande segmentatiecriteria aan te duiden of uw onderneming ze hanteert in de tarificatie van de natuurrampendeckking van woningen:

	Woningen		Andere eenvoudige risico's	
	Ja	Nee	Ja	Nee
Geografische zone				
Terugkeerperiode (theoretische periode tussen twee overstromingen)				
Schadeverleden				
Niveau van het risico (kelder, gelijkvloers of verdieping)				
Keuze van vrijstelling				

Indien uw onderneming nog andere dan de hierboven vermelde segmentatiecriteria gebruikt, gelieve deze hieronder te omschrijven:

Luik 4 – Spreiding tarificatie

Gelieve in onderstaande tabel, voor elk interval, weer te geven welk percentage van de tegen natuurrampen verzekerde risico's op 31/12/2016 verzekerd zijn door uw onderneming aan een premievoet (excl. taks) natuurrampen (1) omvat in het interval.

Premievoet interval (excl. taks)	% verzekerde risico's op 31/12/2016 waarvoor de premievoet natuurrampen in het interval ligt	
	Woningen	Andere eenvoudige risico's
≤ 0,13‰		
> 0,13‰ - ≤ 0,2‰		
> 0,2‰ - ≤ 0,3‰		
> 0,3‰ - ≤ 0,5‰		
> 0,5‰ - < 0,9‰		
³ 0,9‰ (zonder TB)		
TOTAAL (3)		

Gelieve in onderstaande tabel, voor elk interval, een schatting te geven van het percentage risico's die tegen natuurrampen verzekerd zijn door uw onderneming met een vrijstelling overstromingen omvat in het interval.

Vrijstelling overstroming	% verzekerde risico's op 31/12/2016 waarvoor de vrijstelling overstroming in het interval ligt	
	Woningen	Andere eenvoudige risico's
≤ 210 euro (2)		
> 210 euro		
TOTAAL (3)		

Opmerkingen

- (1) Indien de premievoet gebouw en inhoud verschillend zijn, gelieve voor de eigenaar (bewoner / niet bewoner) de premievoet gebouw te beschouwen en voor de huurder de premievoet inhoud.
- (2) Geïndexeerde, vroegere verplichte vrijstelling voor gevaar brand.
- (3) Gelieve een verklaring te geven indien het totaal niet 100% is.

Luik 5 - Schaden

Risico's verzekerd door de onderneming behalve deze die volgens de voorwaarden van het Tarifieringsbureau getarifeerd zijn.

	Woningen	Andere eenvoudige risico's
Aantal risico's verzekerd op 31.12.2016		
Aantal schadegevallen tussen 01.01.2016 en 31.12.2016		
Betaalde vergoedingen op 31.12.2016 met betrekking tot schadegevallen voorgevallen tussen 01.01.2016 en 31.12.2016 (EUR)		
Voorzieningen op 31.12.2016 met betrekking tot schadegevallen voorgevallen tussen 01.01.2016 en 31.12.2016 (EUR)		

Bijlage 3

De ondernemingen die het onderzoek beantwoord hebben

Naam	Code
KBC Verzekeringen	0014
Belfius Insurance	0037
AXA Belgium	0039
P&V	0058
AG Insurance	0079
Federale Verzekering	0087
Baloise Insurance	0096
Allianz Benelux	0097
Alpha insurance	0124
AMMA Verzekeringen	0126
Generali Belgium	0145
Ethias	0196
Corona	0435
Argenta Assuranties NV	0858
Foyer Verzekeringen	1258
NN Non-Life Insurance nv	1449
Touring Verzekeringen	1455
Sompo Japan Nipponkoa Ins. Co. of Europe Ltd.	2002
AXA Art Versicherung	2020
ACE European Group Ltd, a Chubb Company	2312
AIOI Nissay Dowa Insurance Company of Europe	2387
Optimco NV	2393
ING Non-Life Belgium NV	2551
Amlin Insurance SE Belgium	2943

Bijlage 4

Eenvoudige risico's

Artikel 5 van het koninklijk besluit van 24 december 1992 besluit tot uitvoering van de wet van 25 juni 1992 op de landverzekeringsovereenkomst, vervangen door de wet betreffende de verzekeringen van 4 april 2014.

- § 1.** Onder eenvoudig risico bedoeld in artikel 67, § 2, van de wet, wordt verstaan elk goed of geheel van goederen, waarvan de verzekerde waarde niet meer bedraagt dan 743.680,57 € (30.000.000 BEF). Voor de berekening van dat bedrag worden in aanmerking genomen alle verzekeringsovereenkomsten die hetzelfde voorwerp hebben betrekking hebben op goederen die zich op een zelfde plaats bevinden en gesloten zijn door eenzelfde verzekeringnemer, door een der verzekerden of door een vennootschap of een vereniging waarin de verzekeringnemer of een verzekerde een meederheidsbelang heeft of kennelijk een overwicht in de beslissingsmacht heeft.
- § 2.** Het bedrag vermeld in § 1 wordt op 23.921.725,14 € (965.000.000 BEF) gebracht voor de hiernavolgende goederen :
- 1° bureaus en woningen met inbegrip van de appartements- of kantoorgebouwen voor zover niet meer dan 20 % van de totale oppervlakte van het gelijkvloers en de andere verdiepingen samen als handelsruimte wordt gebruikt ;
 - 2° de landbouw-, tuinbouw-, wijnbouw-, fruitteeltbedrijven en fokkerijen ;
 - 3° de lokalen bestemd voor de uitoefening van vrije beroepen, behalve de apotheken ;
 - 4° de lokalen gebruikt door de religieuze instellingen zoals cultusplaatsen, abdijen en kloosters, alsook de parochiezalen ;
 - 5° de lokalen bestemd voor culturele, sociale en filosofische activiteiten ;
 - 6° de gebouwen bestemd voor het verstrekken van onderwijs, met uitzondering van die bestemd voor hoger onderwijs ;
 - 7° de muziekconservatoria, de musea en de bibliotheken ;
 - 8° de inrichtingen die uitsluitend voor sportactiviteiten worden aangewend ;
 - 9° de medische verzorgingsinrichtingen, sanatoria, preventoria, klinieken, hospitalen, kindertehuizen, rusthuizen voor bejaarden.
- § 3.** De bedragen vermeld in §§ 1 en 2 van dit artikel zijn gekoppeld aan de evolutie van het ABEX-indexcijfer met als basisindexcijfer dat van het eerste semester van het jaar 1988, namelijk 375.
- § 4.** Van het toepassingsgebied van dit artikel zijn evenwel uitgesloten :
- 1° de verzekeringen alle risico's betreffende juwelen, kunstwerken, bontmantels, fototoestellen of audiovisuele apparaten alsmede de bagageverzekeringen ;
 - 2° de zogenaamde technische verzekeringen, met name de verzekeringen van het type machinebreuk, alle bouwplaatsrisico's, montage en proefdraaien, burgerrechtelijke aansprakelijkheid van architecten en aannemers, elektrische en elektronische installaties of zwakstroom ;
 - 3° de verzekeringen tegen brand in het kader, van een motorrijtuigpolis ;
 - 4° de verzekeringen tegen exploitatieverliezen, andere dan deze waarbij een dagelijkse vergoeding wordt gewaarborgd ;
 - 5° de verzekeringen tegen ziekten en sterfte van dieren ;
 - 6° de globale bankverzekeringen, de verzekeringen vervoer en opslag van waarden.